

Books and Naturalists

Utforskandet av den inhemska växtvärlden startade tidigare på de brittiska öarna än i vårt land. I dag är England ett av vår jords floristiskt bäst inventerade områden och nya eller omarbetade engelska florer, nationella, regionala och lokala, ser ständigt dagens ljus.

Ett spirande intresse för floristiska fältstudier kan spåras i medeltida engelska handskrifter, i synnerhet hos dominikanermunken Henry Daniel, samtida med poeten Geoffrey Chaucer (1340–1400), men de första i tryck meddelade lokaluppgifterna för vilda engelska växter finner vi i William Turners *The Names of Herbes* (1548). Sådan tidig information finns också i till exempel John Gerards berömda örtabok från 1597, ”British natural history’s first best-seller”.

Som den tidigaste engelska lokalfloran kan vi räkna John Rays Camebridgeflora (1660) och som de första engelska riksfloren arbeten av Ray 1670 och 1690, alla på latin. Englands förste professor i botanik, Robert Morison i Oxford, var samtida med Ray och vår Johannes Franckenius. Den första floran över England på engelska kom 1776, alltså några år tidigare än Samuel Liljeblands flora från 1792, den första Sverigefloran som alltigenom är på svenska.

En fyllig skildring fram till 1900 av den engelska botanikens historia ges av J. R. Green i *A History of Botany in the United Kingdom* (1914) och en sammanfattning av den engelska florans upptäckthistoria i John Gilmours och Max Walters *Wild Flowers. Botanisising in Britain* (1962).

Nyligen har den engelske historikern och botanisten David Elliston Allen (bl.a. björnbärs-specialist) publicerat en femhundra-sidig, synnerligen lärd bok om den engelska botanikens och faunistikens historia, *Books and Naturalists*, från begynnelsen till mitten av 1900-talet.

Allens bok är ingen katalog över publicerade arbeten inom botanikens och faunistikens olika

verksamhetsområden. Den är idéorienterad och dessutom genomsyrd av tillkomst- och publiceringshistoria. Kultur och samhälle sammanlänkas.

David Allen har en imponerande personkunskap och ett utpräglat sinne för den udda personligheten och den udda detaljen, vilket gör hans framställning mycket underhållande.

Allen är stilistiskt briljant, med ett ofta sparsmakat ordval och en harmonisk satsrytm, fjärran från de språkliga allfarvägarna. Hans prosa är inte alltid lättillgänglig men oupphörligt engagerande. Boken är rikt och vackert illustrerad, inte minst med undersköna fjärilar.

Allt som allt har David Allens bok blivit en fascinerande kultur- och lärdomshistoria, i ett månghundraårigt perspektiv. **SBT**

✿ MATS RYDÉN

Books and Naturalists

David Elliston Allen 2010.

Collins, London, 496 sid.

ISBN 978-0-00-724084-5 (hardback),

978-0-00-730017-4 (paperback).

Clive Staces redan klassiska brittiska kärlväxtflora har nyligen kommit ut i sin tredje upplaga. Stace sammanfattar i en kompakt volym på drygt 1200 sidor det mesta som är värt att veta om växtvärlden på de brittiska öarna.

New Flora of the British Isles

Clive Stace 2010.

Cambridge Univ. Press, 1266 sid.

ISBN 978-0-52-170772-5.

